

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

kṛṣṇayajurvēdīya taittirīya āraṇyakē
॥ prathamah praśnah ॥
॥ aruṇapraśnah ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
॥ *prathamah praśnah* ॥
॥ *aruṇapraśnah* ॥

hariḥ ō(4)m ॥

bhādraṃ karṇēbhiḥ śrṇuyāma' dēvāḥ ।
bhādraṃ paśyēmākṣabhīryajātrāḥ ।
sthīrairaṅgaistuṣṭuvāgsāstanūbhiḥ ।
vyaśēma dēvahitaṃ yadāyuh ।
svasti na indrō vṛddhaśrāvāḥ ।
svasti naḥ pūṣā viśvavēdāḥ ।
svasti nastārksyō ariṣṭanēmih ।
svasti nō bṛhaspatirdadhātu ॥
ōṃ śāntiḥ śāntiḥ śāntiḥ ॥

ōm ॥

bhādraṃ karṇēbhiḥ śrṇuyāma' dēvāḥ ।
bhādraṃ paśyēmākṣabhīryajātrāḥ ।
sthīrairaṅgaistuṣṭuvāgsāstanūbhiḥ ।
vyaśēma dēvahitaṃ yadāyuh ।
svasti na indrō vṛddhaśrāvāḥ ।

Please let us know of any errors in this text.

svasti naḥ pūṣā viśvavēdāḥ |
svasti naṣtārksyō ariṣṭanēmiḥ |
svasti nō bṛhaspatirdadhātu |
āpāmāpāmapaḥ sarvāḥ |
asmādaśmāditō'mutaḥ || 1 ||

agnirvāyuśca sūryaśca |
saha sañcaskararddhiyā |
vāyvaśvā raśmipatāyaḥ |
marīcyātmānō adruhaḥ |
dēvīrbhūvanasūvarīḥ |
putravatvāyā mē suta |
mahānāmnīrmahāmānāḥ |
maḥasō maḥasassvāḥ |
dēvīḥ pārjanyaśūvarīḥ |
putravatvāyā mē suta || 2 ||

apāśnyuṣṇimapā rakṣaḥ |
apāśnyuṣṇimapāraghām |
apāghrāmapā cāvartim |
apādēvīritō hita |
vajraṃ dēvīrajitāgśca |

bhuvanāṃ dēvasūvarīḥ |
ādityānaditiṃ dēvīm |
yōninōrdhvamudīṣata |
śivānaśśantāmā bhavantu |
divyā āpa oṣādhayaḥ |
sumṛḍīkā sarāsvati |
mā tē vyōma samdrśi || 3 ||

amutāssutaṣādhayō dvē ca || 1 ||

smṛtiḥ pratyakṣāmitihyām |
anumānaścatuṣṭayam |
ētairādityamaṇḍalam |
sarvairēva vidhāsyatē |
sūryō marīcimādattē |
sarvasmādbhuvanādadhī |
tasyāḥ pākaviśēṣēṇa |
smṛtaṃ kālaviśēṣāṇam |
nadīva prabhāvātkācit |
akṣayyāthsyandātē yāthā || 4 ||

tāṃ nadyō'bhisāmāyanti |
sōrussatī na nivartātē |

ēvannānāsāmutthānāḥ |
kālassaṁvathsaragg śritāḥ |
aṅuśāśca māhaśāśca |
sarvē samavayantritam |
sataiṣṣarvaissāmāviṣṭaḥ |
ūrussāna nīvartātē |
adhisaṁvathsāraṁ vidyāt |
tadēvā lakṣaṇē || 5 ||

aṅubhiśca mahadbhiśca |
samārūḍhaḥ praḍṛśyātē |
saṁvathsaraḥ prātyakṣēṇa |
nādhisattvaḥ praḍṛśyātē |
paṭarō viklīdhaḥ piṅgaḥ |
ētadvāruṇalakṣaṇam |
yatraitādupaḍṛśyātē |
śahasraṁ tatra nīyātē |
ēkaḡ hi śirō nānā mukhē |
kṛthsnaṁ tadṛtulakṣaṇam || 6 ||

ubhayatassaptēndriyāṇi |
jalpitaṁ tvēva dihyātē |

śuklakṛṣṇē saṁvathsarasya |
dakṣiṇavāmāyōḥ pārśvayōḥ |
tasyaiṣā bhavāti |
śukraṁ tē anyadyajataṁ tē anyat |
viṣurūpē ahanī dyaurivāsi |
viśvā hi māyā avāsi svadhāvaḥ |
bhadrā tē pūṣanniha rātirastviti |
nātra bhuvānam |
na pūṣā |
na paśavaḥ |
nādityassaṁvathsara ēva pratyakṣēṇa
priyatāmaṁ vidyāt |
ētadvai saṁvathsarasya priyatāmaḡ rūpam |
yō'sya mahānartha utpathsyamānō bhavati |
idaṁ puṇyaṁ kuruṣvēti |
tamāharāṇaṁ dadyāt || 7 ||

yathā lakṣaṇa ṛtulakṣaṇaṁ bhuvānaḡ sapta ca || 2 ||

sākañjānāḡ sapthamāhurēkajam |
ṣaḍudyamā ṛṣayō dēvajā iti |
tēṣāmiṣṭāni vihitāni dhāmaśaḥ |

sthātrē rējantē vikṛtāni rūpaśah |
kō nu maryā amithitaḥ |
sakhā sakhāyamabravīt |
jahākō asmadiśatē |
yastityajā sakhividaḡ sakhāyam |
na tasyā vācyapi bhāgō āsti |
yadiḡ śṛṇōtyalakaḡ śṛṇōti || 8 ||

na hi pravēdā sukṛtasya panthāmiti |
ṛtuṛṛtunā nudyamānaḥ |
vinānādābhidhāvaḥ |
ṣaṣṭiśca triḡśakā valgāḥ |
śuklakṛṣṇau ca ṣaṣṭikau |
sārāgavastrairjaradākṣaḥ |
vaśantō vasubhissaha |
saṃvathsarasyā savituḥ |
praiṣakṛtprāthamaḥ smṛtaḥ |
amūnādayatētyanyaṇ || 9 ||

amūgścā parirakṣataḥ |
ētā vācaḥ prayujyantē |
yatraitadupaḍṛśyātē |

ētadēva vijānīyāt |
pramāṇam kālaparyāyē |
visēṣaṇam tu vakṣyāmaḥ |
ṛtūnām tannibōdhāta |
śuklavāsā rudraganaḥ |
grīṣmēṇā''vartatē saha |
nijahānprthivīg sarvām || 10 ||

jyōtiṣā''pratīkhyēnā saha |
viśvarūpāṇi vāsāḡsi |
ādityānām nibōdhāta |
saṃvathsarīṇam karmaphalam |
vaṛṣābhirdādatāḡ saha |
aduḥkhō duḥkhacakṣuriva |
tadmā''pīta iva dṛśyātē |
śītēnāvyathāyanniva |
rurudākṣa iva dṛśyātē |
hlādayatē''jvalātaścaiva |
śāmyataścāsyā cakṣuṣī |
yā vai prajā bhrāggśyantē |
saṃvathsarāttā bhrāggśyantē |

yāḥ pratitiṣṭhanti |
samvathsarē tāḥ pratitiṣṭhanti |
vaṛṣābhya ityārthaḥ || 11 ||

śṛṇōtyanyānth sarvāmēva śaṭcā || 3 ||

akṣiduḥkhōtthitasyaiva |
viprasānnē kaṇīnikē |
āṅktēcādgaṇaṃ nāsti |
ṛbhūṇāṃ tannibōdhāta |
kaṇakābhāni vāsāḡsi |
aḥatāni nibōdhāta |
annamaśnītā mṛjmīta |
aḥaṃ vō jīvaṇapradāḥ |
ētā vācaḥ prāyujyantē |
śaradyātrōpaḍṛśyātē || 12 ||

abhidhūnvantō'bhignānta iva |
vātavantō maṛudgaṇāḥ |
amutō jētumiṣumukhamiva |
sannaddhāssaha dāḍṛśē ha |
apadhvastairvastivarṇairiva |
viśikhāsaḥ kapardinaḥ |

akruddhasya yōthsyāmānasya |
kruddhasyēva lōhinī |
hēmataścakṣuṣī vidyāt |
akṣṇayōḥ kṣipaṇōriva || 13 ||

durbhikṣam dēvalōkēṣu |
maṇūnāmudakam gr̥hē |
ētā vācaḥ pravadaṅtīḥ |
vaidyutō yānti śaiśirīḥ |
tā agniḥ pavamānā anvaikṣata |
iha jīvikāmaparipaśyanṇ |
tasyaiṣā bhavāti |
ihēhavāssvatapasaḥ |
marūtassūryātvacaḥ |
śarmā saprathā āvṛṇē || 14 ||

dr̥śyāta ivā'vṛṇē || 4 ||

atitāmrāṇi vāsāḡsi |
aṣṭivājriśatagṇi ca |
viśvē dēvā vipraharanti |
agnijihvā asaścāta |
naiva dēvō na martyaḥ |

na rājā varuṇō vibhuḥ |
nāgnirnēdrō na pāvamānaḥ |
mātrkkaccanaḥ vidyātē |
divyasyaikā dhanūrārtniḥ |
pṛthivyāmapārā śritā || 15 ||

tasyēndrō vamrirūpēṇa |
dhanurjyāmachinathsvāyam |
tadindrādhānūrityajyam |
abhavarṇēṣu cakṣātē |
ētadēva śamyōrbāṛhāspatyasya |
ētadrūdrasya dhanuḥ |
rūdrasya tvēva dhanūrārtniḥ |
śiraḥ utpipēṣa |
sa prāvargyō bhavat |
tasmādyassaprāvargyēṇa yajñēṇa yajātē |
rūdrasya sa śiraḥ pratidadhāti |
nainag rūdra ārukō bhavati |
ya ēvaṃ vēda || 16 ||

śritā yajātē trīṇi ca || 5 ||

atyūrdhvākṣō'tiraścāt |
śisīrah praḍṛśyātē |
naiva rūpaṃ nā vāsāḡsi |
na cakṣuḥ pratidṛśyātē |
anyōnyam tu nā higgsrātaḥ |
satastāddēvalakṣaṇam |
lōhitō'kṣṇi śārasīrṣṇiḥ |
sūryasyōdayanam prati |
tvam karōṣinyañjalikām |
tvam karōṣi nijānukām || 17 ||

nijānukāmēnyañjalikā |
amī vācamupāsātāmiti |
tasmai sarva ṛtavō namantē |
maryādākaratvātprāpurōdhām |
brāhmaṇā āpnōti |
ya ēvaṃ vēda |
sa khalu saṃvathsara ētaissēnānībhissaha |
indrāya sarvānkāmānābhivaḥati |
sa drapsaḥ |
tasyaiṣā bhavāti || 18 ||

avādrapsō aḡśumatīmatiṣṭhat |
iyānaḥ kṛṣṇō daśabhissahasraiḥ |
āvartamindraḥ śacyā dhamāntam |
upasnuhi taṃ nṛmaṇāmathadrāmīti |
ētayaivēndraḥ salāvṛkyā saha |
asurānpārivṛścati |
pṛthivyaḡśumatī |
tāmaṇvavāsthitaḥ saṃvathsarō divaṃ ca |
naivaṃ viduṣā''cāryāntēvāsinau |
anyōnyasmai''druhyātām |
yō druhyati |
bhraśyatē svargāllōkāt |
ityṛtumaṇḍalāni |
sūryamaṇḍalānyākhyāyikāḥ |
ata ūrdhvaḡsānirvaṇanāḥ || 19 ||

nijānūkām bhavāti druhyātām pañca' ca || 6 ||

ārōgō bhrājah paṭaraḥ paṭaṅgaḥ |
svarṇarō jyōtiṣīmāṇ' vibhāsaḥ |
tē asmai sarvē divamātapanti |
ūrjaṃ duhānā anapasphuranta iti |

kaśyapō'ṣṭamaḥ |
sa mahāmēruṃ nā jahāti |
tasyaiṣā bhavāti |
yattē śilpamkaśyapa rōcanāvāt |
indriyāvātpuṣkalam citrabhānu |
yasminthsūryā arpitāssapta sākam || 20 ||

tasminrājānamadhiviśrayēmamiti |
tē asmai sarvē kaśyapājyōtirlabhantē |
tānthśomah kaśyapādadhinirddhamati |
bhrastākarmakṛdivaiḥ |
prāṇō jivānīndriyajivāni |
sapta śiṛṣaṇyāḥ prāṇāḥ |
sūryā ityācāryāḥ |
apaśyamahamētānthsapta sūryāniti |
pañcakarṇō vāthsyāyanaḥ |
saptakarṇāśca plākṣiḥ || 21 ||

ānuśravika ēva nau kaśyapa iti |
ubhau vēdayitē |
na hi śēkumiva mahāmēruṃ gantum |
apaśyamahamētathsūryamaṇḍalam parivārtamānam |

gārgyaḥ prāṇatrātaḥ |
gacchanta mahāmērum |
ēkaṁ cājahatam |
bhrājapaṭarapatāṅgā nihanē |
tiṣṭhannātapanti |
tasmādiha taptritapāḥ || 22 ||

amutrētare |
tasmādhātaptritapāḥ |
tēṣāmēṣā bhavāti |
sapta sūryā divamanupraviṣṭāḥ |
tānanvēti pathibhirdakṣiṇāvāḥ |
tē asmai sarvē ghṛtamātapanti |
ūrjaṁ duhānā anapasphuranta iti |
saptartvijassūryā ityācāryāḥ |
tēṣāmēṣā bhavāti |
sapta diśō nānāsūryāḥ || 23 ||

sapta hōtāra ṛtvijāḥ |
dēvā ādityā yē sapta |
tēbhissōmābhīrakṣāṇa iti |
tadāpyāmnāyāḥ |

digbhrāja ṛtūnkarōti |
ētāyaivāvṛtā sahasrasūryatāyā iti vaiśampāyanah |
tasyaiṣā bhavāti |
yaddyāvā indra tē śataśataṃ bhūmih |
utasyuh |
natvā vajrinthsahasraḡ sūryāḥ || 24 ||

anunajātamaṣṭa rōdāsī iti |
nānālingatvādṛtūnāṃ nānāsūryatvam |
aṣṭau tu vyavasitā iti |
sūryamaṇḍalānyaṣṭāta ūrdhvam |
tēṣāmēṣā bhavāti |
citraṃ dēvānāmudagādanīkam |
cakṣurmitrasya varuṇasyāgnēḥ |
āprā dyāvāpṛthivī antarīkṣam |
sūrya ātmā jagatastasthuṣaścēti || 25 ||

sākaṃ plākṣistaptritapā nānāsūryāssūryā navā ca || 7 ||

kvēdamabhrānniviśatē |
kvāyaḡ saṃvathsarō mithah |
kvāhah kvēyandēva rātrī |
kva māsā ṛtavaḡ śritāḡ |

ar₁ddhamā₁sā₁ mu₁hū₁rtā₁ḥ |
ni₁mē₁ṣā₁stū₁ṭi₁b₁hi₁ssa₁ḥ |
k₁vēmā₁ ā₁pō₁ ni₁vi₁śā₁ntē₁ |
ya₁dī₁tō₁ yā₁nti₁ sa₁m₁pra₁tī₁ |
kā₁lā₁ ap₁su₁ni₁vi₁śā₁ntē₁ |
ā₁pa₁ssū₁ryē₁ sa₁mā₁hi₁tā₁ḥ || 26 ||

ab₁hrā₁ṇya₁pa₁ḥ pra₁padyā₁ntē₁ |
vi₁dyu₁th₁sū₁ryē₁ sa₁mā₁hi₁tā₁ |
a₁na₁va₁rṇē₁ imē₁ bhū₁mī₁ |
i₁ya₁m ca₁'sau₁ ca₁ rō₁dā₁sī₁ |
ki₁gg₁svi₁da₁trā₁ntā₁rā₁ bhū₁ta₁m |
yē₁nēmē₁ vi₁d₁hṛ₁tē₁ ub₁hē₁ |
vi₁ṣ₁ṇu₁nā₁ vi₁d₁hṛ₁tē₁ bhū₁mī₁ |
i₁ti₁ va₁th₁sa₁ya₁ vē₁dā₁nā₁ |
irā₁vatī₁ dhē₁nu₁matī₁ hi₁ bhū₁ta₁m |
sū₁ya₁va₁si₁nī₁ ma₁nu₁ṣē₁ da₁śā₁syē₁ || 27 ||

vyā₁ṣ₁ta₁b₁hnā₁drō₁dā₁sī₁ vi₁ṣ₁ṇā₁vē₁tē₁ |
dā₁d₁har₁thā₁ p₁r₁thi₁vi₁ma₁b₁hi₁tō₁ ma₁yū₁k₁hai₁ḥ |
ki₁nta₁d₁vi₁ṣ₁ṇō₁r₁bā₁la₁mā₁hu₁ḥ |
kā₁ dī₁pti₁ḥ ki₁m pa₁rā₁ya₁ṇa₁m |

ēkō yaddhārayaddēvaḥ |
rējati rōdasī ubhē |
vātādviṣṇōrbālamāhuḥ |
akṣarāddīptirucyātē |
tripadāddhārayaddēvaḥ |
yadviṣṇōrēkaṃuttāmam || 28 ||

agnayō vāyavaścaiva |
ētadāsya parāyaṇam |
pṛcchāmi tvā paraṃ mṛtyum |
avamam madhyamañcatum |
lōkañca puṇyapāpānām |
ētatpṛcchāmi samprāti |
amumāhuḥ paraṃ mṛtyum |
pavamānaṃ tu madhyāmam |
agnirēvāvāmō mṛtyuḥ |
candramāścaturucyātē || 29 ||

anābhōgāḥ paraṃ mṛtyum |
pāpāssaṃyanti sarvādā |
ābhōgāstvēva saṃyanti |
yatra puṇyakṛtō jānāḥ |

tatō maḍhyamāmāyanti |
caṭumāgniṃ ca saṃprāti |
pṛcchāmi tvā pāpakṛtaḥ |
yatra yātayaṭē yāmaḥ |
tvannastadbrahmānprabrūhi |
yadi vēṭṭhā'satō gṛhāṇ || 30 ||

kaśyapāduditāssūryāḥ |
pāpānnirghnanti sarvādā |
rōdasyōrantārdēśēṣu |
tatra nyasyantē vāsavaiḥ |
tē'sarīrāḥ prāpadyantē |
yathā'puṇyasya karmaṇaḥ |
apāṇyapādakēśāsaḥ |
tatra tēyōnijā jānāḥ |
mṛtvā punarmṛtyumāpadyantē |
adyamānāssvaḥkarmābhiḥ || 31 ||

āśātikāḥ krimāya iva |
tataḥ pūyantē vāsavaiḥ |
apaitaṃ mṛtyuṃ jāyati |
ya ēvaṃ vēdā |

sa khalvaivam̐ vidbrāhmaṇah |
dīrghaśruttamō bhavati |
kaśyapaśyātithissiddhagāmanassiddhāgāmanah |
tasyaiṣā bhavati |
āyasmīnthsapta vāsavāḥ |
rōhanti pūrvyā ruhāḥ || 32 ||

ṛṣirha dīrghaśruttamah |
indrasya gharmō atithirīti |
kaśyapah paśyākō bhavati |
yathsarvam̐ paripaśyatīti saukṣmyāt |
athāgnēraṣṭapuruṣasya |
tasyaiṣā bhavati |
agnē naya' supathā rāyē asmāṇ |
viśvāni dēva vāyunāni vidvāṇ |
yuyōdhyāsmajjuhūrāṇamēnāḥ |
bhūyiṣṭhāntē nama uktiṁ vidhēmēti || 33 ||

samāhitā daśasyē uttamamucyātē
grhānthsvakarmābhiḥ pūrvyā ruhā iti || 8 ||

agniśca jātāvēdāśca |
sahōjā ajirāprabhuḥ |

vaiśvānarō nāryāpāśca |
paṅktirādhāśca saptamaḥ |
visarpēvā'ṣṭamō'gnīnām |
ētē'ṣṭau vasavaḥ kṣitā iti |
yathartvēvāgnērarcirvarṇāviśēṣāḥ |
nīlārciśca pītakārciścēti |
atha vāyōrēkādaśapurusaikaśāstrīkaśya |
prabhrājamānā vyāvadātāḥ || 34 ||

yāśca vāsukivaidyutāḥ |
rajatāḥ paruṣāḥ śyāmāḥ |
kapilā ātilōhitāḥ |
ūrdhvā avapātantāśca |
vaidyuta ityēkādaśa |
nainaṃ vaidyutō hinaṣti |
ya ēvaṃ vēda |
sa hōvāca vyāsaḥ pārāśaryaḥ |
vidyudvadhamevāhaṃ mṛtyumaicchamīti |
na tvakāmaḡhanti || 35 ||

ya ēvaṃ vēda |
atha gāndharvaḡaṇāḥ |

svānābhrāt |
aṅghāriṅbambhāriḥ |
hastassuhastah |
kṛśānurviśvāvāsuḥ |
mūrdhanvānthśūryavarcaḥ |
kṛturityēkādaśa gāndharvagaṇāḥ |
dēvāśca mahādēvāḥ |
raśmayaśca dēvā garagiraḥ || 36 ||

nainaṃ garō hinasti |
ya ēvaṃ vēda |
gaurī mimāya salilāni takṣatī |
ēkāpadī dvīpadī sā catuṣpadī |
aṣṭāpadī navāpadī babhūvuṣī |
sahasrākṣarā paramē vyōmanniti |
vācō viśēṣaṇam |
atha nigadavyākhyātāḥ |
tānanukramiṣyāmaḥ |
varāhavāssvatāpasah || 37 ||

vidyunmahasō dhūpāyah |
śvāpayō gṛhamēdhāścetyētē |

yē cēmē'simividviṣah |
parjanyaṣapta pṛthivīmabhivāṣanti |
vṛṣṭibhiriti |
ētayaiva vibhaktiviparītāḥ |
saptabhirvā tairudīritāḥ |
amūnlōkānabhivāṣanti |
tēṣāmēṣā bhavāti |
samānamētadudakam || 38 ||

uccaityāvacaḥabhiḥ |
bhūmiṃ parjanyaṃ jinvanti |
divaṃ jinvantyagnāya iti |
yadaḥśaraṃ bhūtakṛtam |
viśvė dēvā upāsātē |
maḥarṣimasya gōptāraṃ |
jamadāgnimakūrvata |
jamadāgnirāpyāyatē |
chandōbhiścaturuttaraiḥ |
rājñassōmāsyā tṛptāsah || 39 ||

brahmaṇā vīryāvatā |
śivā naḥ praḍiśō diśah |

tacchamyōrāvṛṇīmahē |

gātum yajñāyā |

gātum yajñapātayē |

daivīsvastirāstu naḥ |

svastirmānuṣēbhyah |

ūrdhvaṃ jigātu bhēṣajam |

śannō astu dvīpadē |

śam catuṣpadē |

sōmapā(3) asōmapā(3) iti nigadavyākhyātāḥ || 40 ||

vyavadātā hanti garaḡirastapasa udākam

ṭṛptāsaṡcatuṣpada ēkaṃ ca || 9 ||

sahasravṛḡdiyam bhūmiḥ |

paraṃ vyōma sahasravṛṭ |

aśvinā bhujyūnāsatyā |

viśvasyā jagataspātī |

jāyā bhūmiḥ pātirvyōma |

mīthunāntā aturyāthuh |

putrō brhaspātī ruḡdraḥ |

śaramā itī strīpumam |

śukraṃ vāmaṇyadyajātaṃ vāmaṇyat |
viṣurūpē ahaṇī dyauriva sthaḥ || 41 ||

viśvā hi māyā avāthaḥ svadhāvantau |
bhadrā vāṃ pūṣaṇāviharātiraṣtu |
vāsātyau citrau jagatō nidhānau |
dyāvābhūmī carathāḥ saḡ sakhāyau |
tāvaśvinā rāsabhāśvā havāṃ mē |
śubhaṣpatī āgataḡ sūryayā saha |
tyugrōha bhujyumaśvinōdamēghē |
rayinna kaścīnmamṛvāṃ(2) avāhāḥ |
tamūhathurnaubhirātmaṇvatībhiḥ |
antarikṣapruḍbhirapōdakābhiḥ || 42 ||

tisraḥ kṣapastrirahā'tivrajadbhiḥ |
nāsatyā bhujyumūhathuḥ paṅgaiḥ |
samudrasya dhanvānnārdrasya pārē |
tribhīrathaiśśatapadbhiḥ ṣaḍāśvaiḥ |
savitāraṃ vitānvantam |
anūbadhnāti śāmbaraḥ |
āpapūrṣaṃbāraścaiva |
savitārēpaśō'bhavat |

tyaḡ sutṛptaṃ vīdītvaiva |
baḥusōma giram vaśī || 43 ||

anvēti tugrō vakriyāntam |
āyasūyānthśōmātrpsuḥ |
sa saṅgrāmastamōdyō'tyōtaḥ |
vācō gāḥ pipāti tat |
sa tadgōbhisstavā'tyētyanyē |
rakṣasānanvitāścā yē |
anvēti parivṛtyā'staḥ |
ēvamētausthō aśvinā |
tē ētē dyuḥpṛthivyōḥ |
ahārahargarbhandadhāthē || 44 ||

tayōrētau vaṭhsāvahōrātrē |
pṛthivyā ahaḥ |
divō rātriḥ |
tā avisṛṣṭau |
dampatī ēva bhāvataḥ |
tayōrētau vaṭhsau |
agniścādityaścā |
rātrērvātsaḥ |

śvēta ādityah |
ahnō'gniḥ || 45 ||

tāmrō aruṇah |
tā avisṛṣṭau |
dampātī ēva bhāvataḥ |
tayōrētāu vaṭhsau |
vṛtraśca vaidyutaśca |
agnērvṛtraḥ |
vaidyuta ādityasya |
tā avisṛṣṭau |
dampātī ēva bhāvataḥ |
tayōrētāu vaṭhsau || 46 ||

uṣmā ca nīhāraśca |
vṛtrasyōṣmā |
vaidyutasya nīhāraḥ |
tau tāvēva pratipadyētē |
sēyaḡrātrī gaṛbhiṇī putrēṇa samvasati |
tasyā vā ētaduḷbaṇām |
yadrātrau raśmayah |
yathā gōrgarbhinyā ulbaṇām |

ēvamētasyā' ulbaṇam |
prajayiṣṇuḥ prajāyā ca paśubhiśca bhavati |
ya ēvaṃ vēda |
ētamudyantamapiyāntaṃ cēti |
ādityaḥ puṇyāsya vaṭhsaḥ |
atha pavitrāṅgirasah || 47 ||

sthō'pōdakābhirvaśi dadhāthē agnistayōrētau
vaṭhsau bhavati caṭvāri ca || 10 ||

pavitrāvantaḥ parivājamāsātē |
pitaīṣām praṭnō abhirakṣati vrataṃ |
mahassāmudraṃ varuṇastirōdādhe |
dhīrā icchēkurdharuṇēṣvārabhām |
pavitraṃ tē vitātaṃ brahmaṇaspatē |
prabhurgātrāṇi paryeṣiviśvataḥ |
atāptatanūrna tadāmō āśnutē |
śrītāsa idvahāntastathsamāsata |
brahmā dēvānām |
asātassadyē tataḥkṣuh || 48 ||

ṛṣāyassaptātriśca yat |
sarvē'trayō āgastyāśca |

nakṣātrais̄sankṛtō'vasanṇ |
athā savituḥ śyāvāśvasyā'vartikāmasya |
amī ya ṛkṣā nihitāsa uccā |
naktam dadṛśrē kuhāciddivēyuh |
adābdhāni varuṇasya vratāni |
viçākaśaccandramā nakṣātramēti |
tathsaviturvarēṇyam |
bhargō dēvasyā dhīmahī || 49 ||

dhiyō yō naḥ pracōdayāt |
tathsaviturvṛṇīmahē |
vayandēvasyā bhōjanam |
śrēṣṭhaḡsarvadhātāmam |
turaṃ bhagāsyā dhīmahī |
apāgūhata savitā tṛbhīṇ |
sarvāṇdivō andhāsaḥ |
naktantānyabhavandr̄sē |
asthyasthnā saṃbhāviṣyāmaḥ |
nāma nāmaiva nāma mē || 50 ||

napuḡsakaṃ pumāḡstryāsmi |
sthāvarō'smyathā jaṅgamaḥ |

yajē'yakṣi yaṣṭāhē ca |
mayā bhūtānyāyakṣata |
paśavō mamā bhūtāni |
anūbandhyō'smyāham vibhuḥ |
striyāssatīḥ |
tā umē puṅsa āhuḥ |
paśyādakṣaṅvānnavicētaḍandhaḥ |
kaviryah puṭrassa imā cikēta || 51 ||

yastā vijānāthsāvituh pitāsāt |
andhō maṇimāvindat |
tamānaṅgulirāvāyat |
agrīvah pratyāmuñcat |
tamajihvā asaścāta |
ūrdhvamūlamāvākchākham |
vṛkṣam yō vēda samprāti |
na sa jātu janāḥ śraddadhyaṭ |
mṛtyurmā mārayāditiḥ |
hasitaḅruditaṅgītam || 52 ||

vīṇāpaṇavalāsitam |
mṛtañjīvaṃ ca yatkiṃcit |

aṅgāni snēva viddhi tat |
atr̥ṣyaggstr̥ṣyādhyāyat |
asmājjātā mē mithū caranṇ |
putrō niṛṛtyā vaidēhaḥ |
acētā yaśca cētanaḥ |
sa tam maṇimāvindat |
sō'naṅgulirāvāyat |
sō'grīvaḥ pratyamuñcat || 53 ||

sō'jihvō asaścāta |
naitamṛṣiṃ veditvā nagaram praviśēt |
yādi praviśēt |
mithau caritvā praviśēt |
tathsambhavaśya vratam |
ātamagnē rathantiṣṭha |
ēkāśvamēkayōjanam |
ēkacakramēkadhuram |
vātadhrājigaṭiṃ vibhō |
na riṣyati na vyathatē || 54 ||

nāsyākṣō yātu sajjāti |
yacchvētānrōhitāgścāgnēḥ |

ra₂thē y₁uktvā' d₂hitiṣṭhā₁ti |
ē₁kayā ca daśab₂hiścā' svabh₂ūtē |
dvā₂bhyāmiṣṭayē viḡśatyā' ca |
tiś₂b₂hiśca vahasē triḡśatā' ca |
niyudbh₂irvāyavihatā' vimuñca || 55 ||

tata₂kṣurdhīmah₁i nā₂ma mē' cikē₂ta gī₂taṃ
pratyā₂muñcadvyā₂thatē' sap₂ta cā' || 11 ||

ā₂ta₂nuṣva' pratā₂nuṣva |
uddhamā''dhā₂ma sandhā₂ma |
ādityē candrā₂varṇā₂nām |
garbhā₂mādhē₂hi yaḥ pumā₂ṇ' |
i₂tassik₂taḡsūryā₂gatam |
ca₂ndramā₂sē' rasā₂ṅkṛ₂dhi |
vārā₂dañjanā₂yāgrē'gnim |
ya ē₂kō' rudra' ucyātē |
a₂sa₂ṅkhyātā₂ssā₂hasrā₂ṇi |
smā₂ryatē' na ca' dṛśyātē || 56 ||

ē₂vamētannibō₂d₂hata |
ā₂ma₂ndrairindra' harib₂hiḥ |
yā₂hi mā₂yūrārō₂mab₂hiḥ |

mā tvā kēcinniyēmurinna pāśinaḥ |
dadhanvēva tā ihi |
mā mandrairindra haribhiḥ |
yāmi mayūrārōmabhiḥ |
mā mā kēcinniyēmurinna pāśinaḥ |
nidhanvēva tāṃ(2) imi |
aṇubhiśca mahadbhiśca || 57 ||

nighṛṣvairasamāyūtaiḥ |
kālairharitvamāpannaiḥ |
indrāyāhi sahasrāyuk |
agnirvibhrāṣṭivasanaḥ |
vāyuśsvētāsikadrukaḥ |
saṃvathsarō viṣūvarṇaiḥ |
nityāstē'nucarāstava |
subrahmaṇyōḡ subrahmaṇyōḡ
subrahmaṇyōm |
indrāgaccha hariva āgaccha mēdhātithēḥ |
mēṣa vṛṣaṇaśvāsya mēnē || 58 ||

gaurāvaskandinnaḥalyāyāi jāra |
kauśikabrāhmaṇa gautamābruvāṇa |

aruṇāśvā ihāgatāḥ |
vasāvaḥ pṛthivikṣitāḥ |
aṣṭaudigvāsāsō'gnayaḥ |
agniśca jātavēdāścētyētē |
tāmṛāśvāstāmṛarathāḥ |
tāmṛavarṇāstathā'sitāḥ |
daṇḍahastāḥ khādagdataḥ |
itō rudrāḥ parāṅgatāḥ || 59 ||

uktaggsthānaṃ pramāṇaṅcā pura ita |
bṛhaṣpatiśca savitā ca |
viśvarūpairihāgatām |
rathēnōdakavartmānā |
apsuṣā iti taddvāyōḥ |
uktō vēṣō vāsāḡsi ca |
kālāvayavānāmitāḥ pratīcyā |
vāsātyā ityaśvinōḥ |
kō'ntarikṣē śabdaṅkarōtīti |
vāsiṣṭhō rauhiṇō mīmāḡsāṅcakra |
tasyaiṣā bhavāti |
vāśrēvā vidyuditi |

brahmaṇa udaraṇamasi |
brahmaṇa udīraṇamasi |
brahmaṇa āstarāṇamasi |
brahmaṇa upastaraṇamasi || 60 ||

dr̥syatē ca mēnē parāṅgatāścakrē śaṭca || 12 ||

† aṣṭayōnīmaṣṭapūtrām |
aṣṭapātnīmimāḥ mahīm |
ahaṃ vēda na mē mṛtyuḥ |
nacāmṛtyuraḡghāhārat |
aṣṭayōnyaṣṭapūtram |
aṣṭapādīdamāntarikṣam |
ahaṃ vēda na mē mṛtyuḥ |
nacāmṛtyuraḡghāhārat |
aṣṭayōnīmaṣṭapūtrām |
aṣṭapātnīmāmūndivām || 61 ||

† ahaṃ vēda na mē mṛtyuḥ |
nacāmṛtyuraḡghāhārat |
sutrāmāṇaḥ mahīmūṣu |
aditirdyauraditirāntarikṣam |
aditirmātā sa pītā sa pūtraḥ |

viśvē dēvā aditiḥ pañcajanāḥ |
aditirjātamaditirjanitvam |
aṣṭau putrāsō aditēḥ |
yē jātāstanvāḥ pari |
dēvām(2) upapraitḥsaptabhiḥ || 62 ||

† parā mārtaṇḍamāsyāt |
saptabhiḥ putrairaditiḥ |
upapraitpūrvyaṃ yugām |
prajāyai mṛtyavē tāt |
parā mārtaṇḍamābhāraditi |
tānanukramiṣyāmaḥ |
mitraśca varuṇaśca |
dhātā cāryamā ca |
aḡśaśca bhagaśca |
indraśca vivasvāḡścētyētē |
hiraṇya garbhō haḡsaśśuciṣat |
brahmājajñānam taditpadamiti |
garbhaḥ prajāpatyaḥ |
atha puruṣaḥ sapta puruṣaḥ || 63 ||

amūṃ divaḡ saptabhirētē caṭvāri ca || 13 ||

yō'sau tapannudēti |
sa sarvēṣāṃ bhūtānāṃ prāṇānādāyōdēti |
mā mē prajāyā mā paśūnām |
mā mamā prāṇānādāyōdagāḥ |
asau yō'stamēti |
sa sarvēṣāṃ bhūtānāṃ prāṇānādāyā'stamēti |
mā mē prajāyā mā paśūnām |
mā mamā prāṇānādāyā'staṅgāḥ |
asau ya āpūryati |
sa sarvēṣāṃ bhūtānāṃ prāṇairāpūryati || 64 ||

mā mē prajāyā mā paśūnām |
mā mamā prāṇairāpūriṣṭhāḥ |
asau yō'pakṣīyati |
sa sarvēṣāṃ bhūtānāṃ prāṇairapakṣīyati |
mā mē prajāyā mā paśūnām |
mā mamā prāṇairapakṣeṣṭhāḥ |
amūni nakṣātrāṇi |
sarvēṣāṃ bhūtānāṃ prāṇairapāprasarpanti |
cōthsārpanti ca |

mā mē["] prajāyā mā paśūnām |
mā mamā['] prāṇairapāprasṛpata₂ mōthsṛpata || 65 ||

imē māśāścārdhamāsāśca['] |
sarvēṣāṃ bhūtānām["] prāṇairapāprasarpanti₂
cōthsārpanti ca |

mā mē["] prajāyā mā paśūnām |
mā mamā['] prāṇairapāprasṛpata₂ mōthsṛpata |
ima ṛtavah['] |

sarvēṣāṃ bhūtānām["] prāṇairapāprasarpanti₂
cōthsārpanti ca |

mā mē["] prajāyā mā paśūnām |
mā mamā['] prāṇairapā prasṛpata₂ mōthsṛpata |
ayaḡ saṃvathsaraḡ |
sarvēṣāṃ bhūtānām["] prāṇairapāprasarpati₂
cōthsārpati ca || 66 ||

mā mē["] prajāyā mā paśūnām |
mā mamā['] prāṇairapāprasṛpa₂ mōthsṛpa |
idamahāḡ |
sarvēṣāṃ bhūtānām["] prāṇairapāprasarpati₂
cōthsārpati ca |

mā mē prajāyā mā pāsūnām |

mā mamā prāṇairapāprasṛpa mōthsṛpa |

īyaḡrātriḥ |

sarvēṣāṃ bhūtānāṃ prāṇairapāprasarpati

cōthsārpati ca |

mā mē prajāyā mā pāsūnām |

mā mamā prāṇairapāprasṛpa mōthsṛpa |

ōṃ bhurbhuvassvaḥ |

ētadvō mithunaṃ mā nō mithūnaḡrīḍhvam || 67 ||

prāṇairāpūryāti mōthsṛpata cōthsārpati ca mōthsṛpa dvē ca || 14 ||

yō'sau ṣōḍāśā'mūni dvādaśā'yam caturdaśa ||

udētyāstamētyāpūryātyapakṣiyātyamūni nakṣātrāṇīmē

māsā ima ṛtavō'yaḡ saṃvathsara idamahāriyaḡ rātrirdaśa ||

athādityasyāṣṭapūruṣasya |

vasūnāmādityānāgsthānē svatējasā bhāni |

rudrāṇāmādityānāgsthānē svatējasā bhāni |

ādityānāmādityānāgsthānē svatējasā bhāni |

satāḡsatyānām |

ādityānāgsthānē svatējasā bhāni |

abhidhūnvatāmabhighnatām |

vātavātāṃ maṛutām |
ādityānāgsthānē svatējasā bhāni |
ṛbhūṇāmādityānāgsthānē svatējasā bhāni |
viśvēṣāṅdēvānām |
ādityānāgsthānē svatējasā bhāni |
saṃvathsarāsyā savituh |
ādityasyasthānē svatējasā bhāni |
ōṃ bhurbhuvassvāḥ |
raśmayō vō mithunaṃ mā nō mithūnagrīdhvam || 68 ||

ṛbhūṇāmādityānāg sthānē svatējasā bhāni ṣaṭcā || 15 ||

ārōgasyā sthānē svatējasā bhāni |
bhrājasyā sthānē svatējasā bhāni |
paṭarasyā sthānē svatējasā bhāni |
pataṅgasyā sthānē svatējasā bhāni |
svarṇarasyā sthānē svatējasā bhāni |
jyōtiṣīmatasyā sthānē svatējasā bhāni |
vibhāsasyā sthānē svatējasā bhāni |
kaśyapasyā sthānē svatējasā bhāni |
ōṃ bhurbhuvassvāḥ |
āpō vō mithunaṃ mā nō mithūnagrīdhvam || 69 ||

ārōgasya daśā¹ || 16 ||

atha vāyōrēkādaśapurūṣasyaikādaśāstrīkaṣya |
prabhrājamānānāg rudrāṇāgsthānē svatējasā bhāni |
vyavadātānāg rudrāṇāgsthānē svatējasā bhāni |
vāsukivaidyutānāg rudrāṇāgsthānē
svatējasā bhāni |

rajatānāg rudrāṇāgsthānē svatējasā bhāni |
paruṣāṇāg rudrāṇāgsthānē svatējasā bhāni |
śyāmānāg rudrāṇāgsthānē svatējasā bhāni |
kapilānāg rudrāṇāgsthānē svatējasā bhāni |
atilōhitānāg rudrāṇāgsthānē svatējasā bhāni |
ūrdhvānāg rudrāṇāgsthānē svatējasā bhāni || 70 ||

avapatantānāg rudrāṇāgsthānē svatējasā bhāni |
vaidyutānāg rudrāṇāgsthānē svatējasā bhāni |
prabhrājamānīnāg rudrāṇīnāgsthānē svatējasā bhāni |
vyavadātīnāg rudrāṇīnāgsthānē svatējasā bhāni |
vāsukivaidyutīnāg rudrāṇīnāgsthānē
svatējasā bhāni |

rajatānāg rudrāṇīnāgsthānē svatējasā bhāni |
paruṣāṇāg rudrāṇīnāgsthānē svatējasā bhāni |

śyāmānāg rudrāṇīnāgsthānē svatējasā bhāni |
kapilānāg rudrāṇīnāgsthānē svatējasā bhāni |
atilōhitīnāg rudrāṇīnāgsthānē svatējasā bhāni |
ūrdhvānāg rudrāṇīnāgsthānē svatējasā bhāni |
avapatantīnāg rudrāṇīnāgsthānē svatējasā bhāni |
vaidyutīnāg rudrāṇīnāgsthānē svatējasā bhāni |
ōṃ bhurbhuvassvāḥ |
rūpāṇi vō mithunaṃ mā nō mithūnagrīdhvam || 71 ||

ūrdhvānāg rudrāṇāg sthānē svatējasā bhānyatilōhitīnāg
rudrāṇīnāg sthānē svatējasā bhāni pañca ca || 17 ||

athāgnēraṣṭapūruṣasya |
agnēḥ pūrvadiśyasya sthānē svatējasā bhāni |
jātavēdasa upadiśyasya sthānē svatējasā bhāni |
sahōjasō dakṣiṇadiśyasya sthānē svatējasā bhāni |
ajirāprabhava upadiśyasya sthānē svatējasā bhāni |
vaiśvānarasyā'paradiśyasya sthānē svatējasā bhāni |
naryāpasa upadiśyasya sthānē svatējasā bhāni |
pañktirādhasa udagdiśyasya sthānē svatējasā bhāni |
visarpiṇa upadiśyasya sthānē svatējasā bhāni |

ōṃ bhurbhuvassvaḥ |

diśō vō mithunaṃ mā nō mithunaḡrīḍhvaṃ || 72 ||

svārēkaṃ ca || 18 ||

ētadraśmaya āpō rūpāṇi diśaḥ pañca ||

dakṣiṇapūrvasyāndiśi visārpī narakah |

tasmānnaḥ pāripāhi |

dakṣiṇāparasyām diśyavisārpī narakah |

tasmānnaḥ pāripāhi |

uttarapūrvasyāndiśi viśādī narakah |

tasmānnaḥ pāripāhi |

uttarāparasyāndiśyaviśādī narakah |

tasmānnaḥ pāripāhi |

ā yasminthsapta vāsavā

indriyāṇi śatakratāvityētē || 73 ||

dakṣiṇapūrvasyām nava || 19 ||

indrāghōṣā vō vasūbhiḥ purastādupādadhātām |

manōjivasō vaḥ piṭrbhirdakṣiṇata upādadhātām |

pracētā vō rudraiḥ paścādupādadhātām |

viśvakārmā va ādityairuttarata upādadhātām |

tvaṣṭā vō rūpairu pariṣṭādupādadhātām |

saṃjñānaṃ vaḥ paścāditi |
ādityassarvō'gniḥ pṛthivyām |
vāyurantarikṣē |
sūryō divi |
candramā dikṣu |
nakṣatrāṇi svalōkē |
ēvā hyēva |
ēvā hyagnē |
ēvā hi vāyō |
ēvā hīndra |
ēvā hi pūṣanṇ |
ēvā hi dēvāḥ || 74 ||

dikṣu sapta ca || 20 ||

āpāmāpāmapassarvāḥ |
asmādaśmāditō'mutaḥ |
agnirvāyuśca sūryāśca |
saha sañcaskararddhiyā |
vāyvaśvā raśmipatāyaḥ |
marīcyātmānō adruhaḥ |
dēvīrbhūvanasūvarīḥ |

putravattvāyā' mē suta |
mahānāmnīrmāhāmānāḥ |
mahāsō mahasassvāḥ || 75 ||

dēvīḥ pārjanyaśūvarīḥ |
putravattvāyā' mē suta |
apā'snyuṣṇimapā rakṣāḥ |
apā''snyuṣṇimapāraghām |
apāghrāmapācā'vartim |
apādēvīritō hita |
vajrāndēvīrajītāgśca |
bhuvānandēvasūvarīḥ |
ādityānaditindēvim |
yōnīnōrdhvamudīṣāta || 76 ||

bhādraṃ karṇēbhiḥ śrṇuyāma' dēvāḥ |
bhādraṃ paśyēmākṣabhīryajātrāḥ |
sthīrairaṅgaistuṣṭuvāgsastanūbhiḥ |
vyaśēma dēvahitaṃ yadāyuh |
svasti na indrō vṛddhaśrāvāḥ |
svasti naḥ pūṣā viśvavēdāḥ |
svasti nastārksyō ariṣṭanēmiḥ |

svasti nō br̥haspatirdadhātu |
kētavō aruṇāsaśca |
ṛṣayō vātaraśanāḥ |
pratiṣṭhāgśatadhā hi |
samāhitāsō sahasradhāyāsam |
śivā naśśantāmā bhavantu |
divyā āpa oṣadhayaḥ |
sumṛḍīkā sarāsvati |
mā tē vyōma sandṛśi || 77 ||

svārudīṣata vātaraśanāṣṣaṭca || 21 ||

yō'pāṃ puṣpaṃ vēdā |
puṣpāvānprajāvānpaśumānbhāvati |
candramā vā apāṃ puṣpāṃ |
puṣpāvānprajāvānpaśumānbhāvati |
ya ēvaṃ vēdā |
yō'pāmāyatānaṃ vēdā |
āyatānavānbhavati |
agnirvā apāmāyatānam |
āyatānavānbhavati |
yō'gnērāyatānaṃ vēdā || 78 ||

āyatānavānbhavati |
āpō vā agnērāyatānam |
āyatānavānbhavati |
ya ēvaṃ vēdā |
yō'pāmāyatānaṃ vēdā |
āyatānavānbhavati |
vāyurvā apāmāyatānam |
āyatānavānbhavati |
yō vāyōrāyatānaṃ vēdā |
āyatānavānbhavati || 79 ||

āpō vai vāyōrāyatānam |
āyatānavānbhavati |
ya ēvaṃ vēdā |
yō'pāmāyatānaṃ vēdā |
āyatānavānbhavati |
asau vai tapānnapāmāyatānam |
āyatānavānbhavati |
yō'muṣya tapāta āyatānaṃ vēdā |
āyatānavānbhavati |
āpō vā amuṣya tapāta āyatānam || 80 ||

āyatānavānbhavati |
ya ēvaṃ vēdā |
yō'pāmāyatānaṃ vēdā |
āyatānavānbhavati |
cāndramā vā apāmāyatānam |
āyatānavānbhavati |
yaścāndramāsa āyatānaṃ vēdā |
āyatānavānbhavati |
āpō vai cāndramāsa āyatānam |
āyatānavānbhavati || 81 ||

ya ēvaṃ vēdā |
yō'pāmāyatānaṃ vēdā |
āyatānavānbhavati |
nakṣātrāṇi vā apāmāyatānam |
āyatānavānbhavati |
yō nakṣātrāṇāmāyatānaṃ vēdā |
āyatānavānbhavati |
āpō vai nakṣātrāṇāmāyatānam |
āyatānavānbhavati |
ya ēvaṃ vēdā || 82 ||

yō'pāmāyatānaṃ vēdā |
āyatānavānbhavati |
parjanyaō vā apāmāyatānam |
āyatānavānbhavati |
yaḥ parjanyaśyāyatānaṃ vēdā |
āyatānavānbhavati |
āpō vai parjanyaśyā'yatānam |
āyatānavānbhavati |
ya ēvaṃ vēdā |
yō'pāmāyatānaṃ vēdā || 83 ||

āyatānavānbhavati |
saṃvathsarō vā apāmāyatānam |
āyatānavānbhavati |
yassaṃvathsarasyaśyāyatānaṃ vēdā |
āyatānavānbhavati |
āpō vai saṃvathsarasyaśyāyatānam |
āyatānavānbhavati |
ya ēvaṃ vēdā |
yō''psu nāvaṃ pratiṣṭhitāṃ vēdā |
pratyēva tiṣṭhati || 84 ||

imē vai lōkā apsu pratiṣṭhitāḥ |
tadēṣā'bhyanūktā |
apāgrasamudāyaḡsanṇ |
sūryē śukraḡsamābhṛtam |
apāgrasāsyā yō rasāḥ |
taṃ vō gṛhṇāmyuttamamiti |
imē vai lōkā apāgrasāḥ |
tē'muṣminnādityē samābhṛtāḥ |
jānuḡdaḡhnīmūttaravēdīnkhātvā |
apāṃ pūrayitvā gulphadaḡghnam || 85 ||

puṣkaraparnaiḥ puṣkaradaṇḍaiḥ puṣkaraiścā saggstīrya |
tasminvihāyasē |
agniṃ praṇīyōpasamādhāya |
brahṃavādinō vadanti |
kasmātpraṇītē'yamaḡniścīyatē |
sāpraṇītē'yamapsu hyayañcīyatē |
asau bhuvanēpyanāhitāgnirētāḥ |
tamābhita'ētā abīṣṭākā upādadhāti |
agniḥotrē dārsapūrṇamāsayōḥ |
paśubandhē cāturṃāsyēṣu || 86 ||

athō āhuḥ |
sarvēṣu yajñakṛatuṣviti |
ētaddhā sma vā āhuśśaṇḍilāḥ |
kamagniñcinutē |
satriyamagniñcinvānaḥ |
saṃvathṣaram praṭyakṣēṇa |
kamagniñcinutē |
sāvitrāmagniñcinvānaḥ |
amumādityam praṭyakṣēṇa |
kamagniñcinutē || 87 ||

nācīkētāmagniñcinvānaḥ |
prāṇānpraṭyakṣēṇa |
kamagniñcinutē |
cāturhōtriyamagniñcinvānaḥ |
brahmā praṭyakṣēṇa |
kamagniñcinutē |
vaiśvaṣṛjamagniñcinvānaḥ |
śarīram praṭyakṣēṇa |
kamagniñcinutē |
upānuvākyāmāśumagniñcinvānaḥ || 88 ||

imānlōkānpratyakṣēṇa |
kamagniñcinutē |
imamāruṇakētukamagniñcinvāna iti |
ya ēvāsau |
itaścā'mutaścā'vyatīpātī |
tamiti |
yō'gnērmithūyā vēda |
mithunāvānbhāvati |
āpō vā agnērmithūyāḥ |
mithunāvānbhāvati |
ya ēvaṃ vēda || 89 ||

vēda bhavatyāyatanaṃ bhavati vēda vēda tiṣṭhati gulphadaḥnam
cāturmāsyēṣvamumādityaṃ pratyakṣēṇa kamagniṃ cinuta
upānuvākyāmāsumagniṃ cinvānō mithūyā
mithunāvānbhāvatyēkaṃ ca || 22 ||

puṣpāgnirvāyurasau vai tapañcandramā nakṣātrāṇi
parjanyaśsamvathsarō yō'phsu nāvāmētaddhā sma
vai sātṛiyaḡ samvathsaraḡ sāvitramamum nācikētaṃ
prāṇāḡścātuḥhōtriyam brahmā vaiśvasṛjaḡ
śarīramupānuvākyāmāsumimānlōkānimamāruṇakētukamagniṃ
cinvānō ya ēvā'sau ||

āpō vā idamāsanthsalilamēva |
sa prajāpatirēkaḥ puṣkarapaṇṇē samābhavat |
tasyāntarmanāsi kāmāsamāvartata |
idaḡsr̥jēyamiti |
tasmādyatpuruṣō manāsābhigacchāti |
tadvācā vādati |
tatkarmaṇā karōti |
tadēṣā'bhyanūktā |
kāmaṣṭadagrē samāvartatādhi |
manāsō rētaḥ prathamam yadāsīt || 90 ||

satō bandhūmasāti nirāvindaṇṇ |
hṛdi pratīṣyā kavayō maṇiṣēti |
upaināntadupānamati |
yatkāmō bhavāti |
ya ēvaṇ vēda |
sa tapō'tapyata |
sa tapāstaptvā |
śarīramadhūnuta |
tasya yanmāḡsamāsīt |
tatō'ruṇāḥ kētavō vātaraśanā ṛṣaya udātiṣṭhanṇ || 91 ||

yē nakhāḥ |

tē vaikhānasāḥ |

yē vālāḥ |

tē vālakhilyāḥ |

yō rasāḥ |

sō'pām |

antarataḥ kūrmaḥ bhūtagśarpāntam |

tamābravīt |

mamaḥ vai tvān māgśā |

samābhūt || 92 ||

nētyābravīt |

pūrvāmēvāhamihāsamiti |

tatpuruṣasya puruṣatvam |

sa sahasrāśīrṣā puruṣaḥ |

saḥsraḥkṣassaḥsrapāt |

bhūtvōdatiṣṭhat |

tamābravīt |

tvam vai pūrvaḥ samābhūḥ |

tvamidam pūrvāḥ kuruṣvēti |

sa ita ādāyāpaḥ || 93 ||

añjalīnā purastādūpādadhāt |
ēvāhyēvēti |
tatā āditya udātiṣṭhat |
sā prācī dik |
athā'ruṇaḥ kēturdakṣiṇata upādadhāt |
ēvāhyagna itī |
tatō vā agnirudātiṣṭhat |
sā dakṣiṇā dik |
athāruṇaḥ kētuḥ paścādūpādadhāt |
ēvāhi vāyō itī || 94 ||

tatō vāyurudātiṣṭhat |
sā prācī dik |
athāruṇaḥ kēturuttarata upādadhāt |
ēvāhīndrēti |
tatō vā indra udātiṣṭhat |
sōdīcī dik |
athāruṇaḥ kēturmadhya upādadhāt |
ēvāhi pūṣanniti |
tatō vai pūṣōdātiṣṭhat |
sēyandik || 95 ||

athāruṇaḥ kēturupariṣṭādūpādadhāt |
ēvāhi dēvā iti |
tatō dēvamanuṣyāḥ pitarāḥ |
gandharvāpsarasaścōdatiṣṭhanṇ |
sōrdhvā dik |
yā vipruṣō viparāpatanṇ |
tābhyō'surā rakṣāḡsi piśācāścōdatiṣṭhanṇ |
tasmāttē parābhavanṇ |
vipruḍbhyō hi tē samābhavanṇ |
tadēṣābhyanūktā || 96 ||

āpō ha yadbṛhaṭīrgarbhamāyanṇ |
dakṣandadhānā janayantīssvayaṃbhūm |
tata imēdhyasṛjyanta sargāḥ |
adbhyō vā idaḡ samābhūt |
tasmādidāḡsarvaṃ brahmā svayaṃbhviti |
tasmādidāḡsarvaḡ śithilamivā'dhruvamivābhavat |
prajāpatīrvāva tat |
ātmanātmānaṃ vidhāya |
tadēvānuprāviśat |
tadēṣābhyanūktā || 97 ||

vidhāyā' lōkāṅ vidhāyā' bhūtāni |
vidhāyā sarvāḥ pradiśō diśāśca |
prajāpātiḥ prathamajā ṛtasyā |
ātmanātmānamābhisaṃvivēśēti |
sarvāmēvēdamāptvā |
sarvāmavaruddhya |
tadēvānupraviśati |
ya ēvaṃ vēdā || 98 ||

āsīdatiṣṭhannabhūdapō vāyō iti sēyaṃ
digabhyanūktā'bhyanūktā'ṣṭau ca || 23 ||

catuṣṭayya āpō grhṇāti |
catvāri vā apāgrūpāni |
mēghō vidyut |
stanayitnurvrṣṭiḥ |
tānyēvāvarundhē |
ātapāti varṣyā grhṇāti |
tāḥ purastādudadhāti |
ētā vai brāhmavarcaśyā āpāḥ |
mukhata ēva brāhmavarcaśamavarundhē |
tasmānmukhatō brāhmavarcaśitārah || 99 ||

kūpyā gr̥hṇāti |
tā dakṣiṇata upādadhāti |
ētā vai tējasvinīrāpāḥ |
tēja ēvāsyā dakṣiṇatō dadhāti |
tasmāddakṣiṇō'rdhastējasvitārah |
sthāvarā gr̥hṇāti |
tāḥ paścādupādadhāti |
pratiṣṭhitā vai sthāvarāḥ |
paścādēva pratitiṣṭhati |
vahantīrgr̥hṇāti || 100 ||

tā uttarata upādadhāti |
ōjasā vā etā vahantīrivōdgaṭīriva
ākūjātīriva dhāvantiḥ |
ōjā evāsyōttaratō dadhāti |
tasmāduttarō'rdhā ojasvitārah |
saṁbhāryā gr̥hṇāti |
tā madhya upādadhāti |
iyam vai saṁbhāryāḥ |
asyāmēva pratitiṣṭhati |

paḷvālyā gr̥hṇāti |

tā upariṣṭādupādadhāti || 101 ||

asau vai paḷvayāḥ |

amuṣyāmēva pratitiṣṭhati |

dikṣūpādadhāti |

dikṣu vā āpaḥ |

annaṃ vā āpaḥ |

adbhyō vā annañjāyatē |

yadēvadbhyō'nnañjāyatē |

tadavarundhē |

taṃ vā ētamaruṇāḥ kētavō

vātāraśanā ṛṣayō'cinvaṇṇ |

tasmādāruṇakētukaḥ |

tadēṣābhyanūktā |

kētavō aruṇāsaśca |

ṛṣayō vātāraśanāḥ |

pratiṣṭhāg śatadhāhi |

saṃāhitāsō sahasradhāyasaṃmiti |

śataśaścaiva sahasraśaśca pratitiṣṭhati |

ya ētamagnīñcinūtē |
ya ūcainamēvaṃ vēdā || 102 ||

brahmavarcaṣitarō vahantirgrhṇāti tā
upariṣṭādupādadhātyāruṇakētukō'ṣṭau ca || 24 ||

jānudaghnīmūttaravēdīnkhātvā |
apāṃ pūrayati |
apāḡ sarvatvāyā |
puṣkarapaṇaḡrukmaṃ puruṣamityupādadhāti |
tapō vai puṣkarapaṇam |
satyaḡrukmaḥ |
amṛtaṃ puruṣaḥ |
ētāvadvā vāsti |
yāvādētāt |
yāvādēvāsti || 103 ||

tadavarundhē |
kūrmamupādadhāti |
apāmēva mēdhamavarundhē |
athō svargasyā lōkasya samāṣṭyai |
āpāmāpāmapassarvāḥ |
asmādaśmādītō'mutaḥ |

agnirvāyusca sūryasca |
sahasāñcaskararddhiyā iti |
vāyvasvā raśmipatāyah |
lōkam pṛṇacchidram pṛṇa || 104 ||

yāstisrah paramajāh |
indraghōṣā vō vasubhirēvāhyēvēti |
pañcācitāya upādadhāti |
pāñktō'gniḥ |
yāvānēvāgniḥ |
tañcinutē |
lōkam pṛṇayā dvitīyāmupādadhāti |
pañcā padā vai virāṭ |
tasyā vā iyaṃ pādāḥ |
antarikṣaṃ pādāḥ |
dyauḥ pādāḥ |
diśaḥ pādāḥ |
parōrajāḥ pādāḥ |
virājyēva pratitiṣṭhati |
ya ētamagniñcinutē |
ya ucainamēvaṃ vēdā || 105 ||

asti prṇā'ntarikṣam pādaṣṣaṭca || 25 ||

agnim praṇīyōpasamādhāya |
tamaḥbitā ētā abīṣṭākā upādadhāti |
agnihōtrē darsapūrṇamāsayōḥ |
paśubandhē cāturmāsyēṣu |
athō āhuḥ |
sarvēṣu yajñakṛatuṣviti |
athā hasmāhāruṇassvāyambhuvāḥ |
sāvitraḥ sarvō'gnirityanānuṣaṅgam manyāmahē |
nānā vā ētēṣām vīryāṇi |
kamaḥniñcinutē || 106 ||

satriyamagniñcinvānaḥ |
kamaḥniñcinutē |
sāvitrāmagniñcinvānaḥ |
kamaḥniñcinutē |
nācīkētāmagniñcinvānaḥ |
kamaḥniñcinutē |
cāturhōtriyamagniñcinvānaḥ |
kamaḥniñcinutē |

vaiśvasrjamagniñcinvānaḥ |

kamagniñcīnutē || 107 ||

upānuvākyāmāsumagniñcinvānaḥ |

kamagniñcīnutē |

imamāruṇakētukamagniñcinvāna iti |

vṛṣā vā agniḥ |

vṛṣāṅō saggsphālayēt |

hanyētāsya yajñah |

tasmānnaṇuṣajyaḥ |

sōttaravēdiṣu krātuṣu cinvīta |

uttaravēdyāghyagniścīyatē |

prajākāmaścinvīta || 108 ||

prājāpatyō vā ēṣō'gniḥ |

prājāpatyāḥ prajāḥ |

prajāvānbhavati |

ya ēvaṃ veda |

paśukāmaścinvīta |

saṃjñānaṃ vā ētat paśūnām |

yadāpaḥ |

paśūnāmēva saṃjñānē'gniñcīnutē |

paśumānbhāvati |

ya ēvaṃ veda || 109 ||

vṛṣṭikāmaścinvīta |

āpō vai vṛṣṭiḥ |

parjanyaō varṣukō bhavati |

ya ēvaṃ veda |

āmayāvī cinvīta |

āpō vai bhēṣajam |

bhēṣajamēvāsmāi karōti |

sarvamāyurēti |

abhicaraggścinvīta |

vajrō vā āpaḥ || 110 ||

vajrāmēva bhrātṛvyēbhyaḥ prahāṛati |

strṇuta ēnam |

tējaśkāmō yaśāśkāmah |

brahmaṅvarcaśakāmassvargakāmaścinvīta |

ētāvadvā vāsti |

yāvādētāt |

yāvādēvāsti |

tadavarundhē |

tasyaitad vr̥tam |
varṣati na dhāvēt || 111 ||

amṛtam vā āpaḥ |
amṛtasyānantarityai |
nāpsu mūtrapurīṣaṅkūryāt |
na niṣṭhivēt |
na vivasānassnāyāt |
guhyō vā ēṣō'gniḥ |
ētasyāgnēranātidāhāya |
na puṣkaraparṇāni hiraṇyaṃvā'dhitiṣṭhēt |
ētasyāgnēranābhyārōhāya |
na kūrmaśyāśniyāt |
nōḍakasyāghātukānyēnamōḍakāni bhavanti |
aghātukā āpaḥ |
ya ētamagniñcinutē |
ya ucainamēvaṃ vēdā || 112 ||

cinutē cinutē prajākāmaścinvīta ya ēvaṃ
vēdā''pō dhāvēdaśniyāccaṭvāri ca || 26 ||

imānūkaṃ bhuvānā sīśadhēma |
indraśca viśvē ca dēvāḥ |

yajñañcā' nastanvañcā' prajāñcā' |
āḍityairindrassaha sīṣadhātu |
āḍityairindrassagaṇō marudbhiḥ |
asmākam bhūtvavitā tanūnām |
āplavasva praplavasva |
āṇḍībhāvaja mā muhuḥ |
sukhādīnduḥkhanidhanām |
pratimuñcasva svām puṛam || 113 ||

marīcayassvāyambhuvāḥ |
yē śārīrāṇyakalpayanḥ |
tē tē dēhaṅkalpayantu |
mā ca tē khyāsmā tīriṣat |
uttiṣṭhata mā svāpta |
agnimicchadhvaṃ bhārātāḥ |
rājñassōmāsya tr̥ptāsah |
sūryēṇa sayujōśasaḥ |
yuvā suvāsāḥ |
aṣṭācākrā navādvārā || 114 ||

dēvānām pūrayōdhyā |
tasyāḡhiraṇmāyaḥ kōśaḥ |

svargō lōkō jyōtiṣā''vṛtaḥ |
yō vai tāṃ brahmaṇō vēda |
amṛtēnā''vṛtāṃ purīm |
tasmaī brahma ca brahmā ca |
āyuh kīrtiṃ prajāndāduḥ |
vibhrājāmānāḡhariṇīm |
yaśasā samparivṛtām |
puraḡhiraṇmayīm brahmā || 115 ||

vivēśā'parājitā |
parāṅgētyājyāmayī |
parāṅgētyānāśakī |
ihacāmutrācānvēti |
vidvāndēvāsuraṇubhayāṇ |
yatkumārī mandrayātē |
yadyōṣidyatpātivrataḥ |
ariṣṭaṃ yatkiṃcā kriyatē |
agnistadanūvēdhati |
aśṛtāsaśṛtāsaśca || 116 ||

yajvānō yē'pyāyajvanāḥ |
svāryantō nāpēkṣantē |

indrāmagñiñcā yē viduḥ |
sikātā iva saṃyanti |
raśmibhissamuḍīritāḥ |
asmāllōkādamuṣmācca |
ṛṣibhiradātpṛśnibhiḥ |
apēta vīta vi ca sarpatātāḥ |
yē'traṣtha purāṇā yē ca nūtanāḥ |
ahōbhiradbhiraktubhirvyaktam || 117 ||

yamō dadātvavaśānāmasmai |
nṛ muṇantu nṛpātvaryāḥ |
akṛṣṭā yē ca kṛṣṭājāḥ |
kumārīṣu kañiṣu |
jāriṣu ca yē hitāḥ |
rētaḥpītā āṇḍapītāḥ |
aṅgārēṣu ca yē hutāḥ |
ubhayānputrapautrakāṇ |
yuvē'haṃ yamarājagāṇ |
śataminnu śaradāḥ |
adō yadbrahmā vilābam |
pitṛṇāñcā yamasyā ca |

varuṇasyāśvinōragñeh |
marutāñca vihayāsām |
kāmaprayavaṇam mē astu |
sa hyēvāsmi sanātanaḥ |
iti nākō brahmīśravō rāyō dhanam |
putrānāpō dēvirihā''hitā || 118 ||

puram navadvārā brahmā ca vyaktaḡ śaradō'ṣṭau ca || 27 ||

viśīrṣṇīṅgrdhraśīrṣṇīñca |
apētō niṛṛtiḡhathah |
paribādhaggśvētakuḡṣam |
nijaṅhaḡśabalōdāram |
sa tāṅ vācyāyā saha |
agnē nāśāya sandṛśāḥ |
īrṣyāsūyē bubhuḡṣām |
manyum kṛtyāṅ ca dīdhirē |
rathēna kiḡśukāvātā |
agnē nāśāya sandṛśāḥ || 119 ||

viśīrṣṇīm daśā || 28 ||

parjanyaāya pragāyata |
divasputrāya mīdhuṣē |

sa nō yavasāmicchatu |
idaṃ vacaḥ parjanyaāya svarājē |
hr̥dō astvantārantadyuyōta |
mayōbhūrvātō viśvakṛṣṭayassantvaśmē |
supippalā ośadhīrdēvagōpāḥ |
yō garbhāṃ ośadhīnām |
gavāṅkr̥ṣṭyārvātām |
parjanyaḥ puruṣiṅām || 120 ||

parjanyaāya daśā || 29 ||

punārmāmaittvindriyam |
punārāyuh punarbhagaḥ |
punarbrāhmaṇamaitu mā |
punardraviṇamaitu mā |
yanmē'dya rētaḥ pṛthivīmaskāṅ |
yadośadhīrapyasāradyadāpāḥ |
idantatpunarādādē |
dīrghāyutvāya varcāsē |
yanmē rētaḥ prasicyatē |
yanma ājāyatē punaḥ |

tēnā māmamṛtaṃ kuru |
tēnā suprajasaṅkuru || 121 ||

punardvē ca || 30 ||

adbhyastirōdhā'jāyata |
tava vaiśravaṇassādā |
tirōdhēhi sapatnānnaḥ |
yē apō'snanti kēcana |
tvāṣṭrīm māyāṃ vaiśravaṇaḥ |
rathaḡsahasravandhūram |
puruścakraḡsahasrāśvam |
āsthāyāyāhi nō baḡlim |
yasmai bhūtāni baḡlimāvāhanti |
dhanāṅgāvō hastihiraṅyamaśvāḥ || 122 ||

asāma sumatau yajñiyāsyā |
śriyaṃ bibhratō'nnāmukhīm virājāṃ |
sudaṛśanē ca krauñcē ca |
maināgē ca mahāgirau |
śatadvāṭṭārāgamantā |
saḡhāryannagāraṃ tava |
iti mantrāḥ |

kalpō'ta ūrdhvam |

yadi baliḡ harēt |

hiraṇyaṇābhayē vituḡdayē kaubērāyāyaṃ baliḡ || 123 ||

sarvabhūtādhipatayē nāma iti |

atha baliḡhr̥tvōpatiṣṭhēta |

kṣatraṃ kṣatraṃ vaiśravaṇaḡ |

brāhmaṇā vayagḡsmaḡ |

namāstē astu mā mā hiḡsīḡ |

asmātpraviśyānnāmad dhīti |

atha tamagnimādadhīta |

yasminnētatkarma prayuñjīta |

tirōdhā bhūḡ |

tirōdhā bhuvāḡ || 124 ||

tirōdhāssvāḡ |

tirōdhā bhūrbhuvāssvāḡ |

sarvēśāṃ lōkānāmādhipatyē sīdēti |

atha tamagnimindhīta |

yasminnētatkarma prayuñjīta |

tirōdhā bhūssvāhā |

tirōdhā bhuvāssvāhā |

tirōdhāssvāssvāhāḥ

tirōdhā bhūrbhuvassvāssvāhāḥ

yasminnasya kālē sarvā āhutīr hutā bhavēyuhḥ ॥ 125 ॥

api brāhmaṇāmukhīnāḥ

tasminnahnaḥ kālē prāyujñīta

parāssuptajānādvēpi

māsmā pramādyantāmādhyāpayēt

sarvārthāssiddhyantē

ya ēvaṃ vēda

kṣudhyannidamajānatām

sarvārthā nā siddhyantē

yastē viḡhātukō bhrātā

mamāntarḡdayē śritaḥ ॥ 126 ॥

tasmā imāmagrapīṇḡḡñjuhōmi

sa mē'rthānmā vivādhīt

mayi svāhāḥ

rājādhirājāyā prasahyasāhinē

namō vāyaṃ vaiśravaṇāyā kurmahē

sa mē kāmānkāmākāmāyā mahyām

kāmēśvarō vaiśravaṇō dādātu

kubērāyā vaiśravaṇāyā |
mahārājāyā namaḥ |
kētavō aruṇāsaśca |
ṛṣayō vātaraśanāḥ |
pratiṣṭhāgśatadhā hi |
samāhitāsō sahasradhāyāsam |
śivānaśśantāmā bhavantu |
divyā āpa oṣadhayah |
sumṛḍīkā sarāsvati |
mā tē vyōma sandṛśī || 127 ||

asvānbalirbhuvō bhavēyuśśritaśca sapta ca || 31 ||

saṃvathsaramētad vratam carēt |
dvau vā māsau |
niyamassāmāsēna |
tasminniyamāviśēṣāḥ |
triṣavaṇamudakōpasparśī |
caturthakālapānābhaktassyāt |
aharaharvā bhaikṣāmaśnīyāt |
audumbarībhissamidbhiragniṃ paricarēt |

punarmāmaittvindriyamityētēnā'nūvākēna |
uddhṛtaparipūtābhiradbhiḥ kāryaṃ kurvīta || 128 ||

āsañcayavāṇ |
agnayē vāyavē sūryāya |
brahmaṇē prajāpatayē |
candramasē nākṣatrēbhyaḥ |
ṛtubhyassaṃvāthsarāya |
varuṇāyāruṇāyēti vratahōmāḥ |
pravargyavadādēśaḥ |
aruṇāḥ kāṇḍarṣayah |
araṇyē'dhīyīraṇṇ |
bhadrāṅkarṇēbhiriti dvē japitvā || 129 ||

mahānāmnībhirudakaḡ sāggsparsya |
tamācāryō dadyāt |
śivānaśśantamētyōśadhīrālabhatē |
sumṛḍikēti bhūmim |
ēvamāpavargē |
dhēnurdakṣiṇā |
kaḡsaṃ vāśāśca kṣaṃmam |
anyadvā śuklam |

yathāśakti vā |

ēvaggsvādhyāyadharmēṇa |

araṇyē'dhīyīta |

tapasvī puṇyō bhavati tapasvī puṇyō bhavati || 130 ||

kurvīta japitvā svādhyāyadharmāṇa dvē ca || 32 ||

bhadrāṅkarṇēbhiśśṛṇuyāma dēvāḥ |

bhadraṃ paśyēmākṣabhīryajātrāḥ |

sthirairāṅgaistuṣṭuvāgsastanūbhiḥ |

vyaśēma dēvahitaṃ yadāyuh |

svasti na indrō vṛddhaśrāvāḥ |

svasti naḥ pūṣā viśvavēdāḥ |

svasti nastārksyō ariṣṭanēmih |

svasti nō brhaspatirdadhātu ||

ōṃ śāntiḥ śāntiḥ śāntiḥ ||

bhadrāgg smṛtissākaṃ jānāmakṣyatitāmrāyatyūrdhvā'kṣa ārōgaḥ

kvēdamagnisca sāhasravṛtpavitravanta ātanuṣvā'ṣṭayōnīm

yō'sāvathā''dityasyā''rōgasyā'tha

vāyōrathā'gnērdakṣiṇapūrvasyāmindraghōṣā va āpāmāpām

yō'pāmāpō vai catuṣṭayyō jānudaghnīmagnim praṇiyēmā nu

kaṃ viśīrṣṇīm parjanyaā punaradbhyassamvathsaram

dvātriṅśat || 32 ||

bhadraṃ jyōtiṣā tasminrājānaṃ kaśyapāthsahasraṅvṛdiyaṃ na
puḡsākamaṣṭayōnīmavapatantānāmāyatānavānbhavati saṭō
bandhuṃ tā ūttaraṭō vajrāmēva punārmāmaitu
triḡsadūttaraśātam || 130 ||

bhadraṃ tapasvī puṇyō bhavati tapasvī puṇyō bhavati ||

|| *iti kṛṣṇayajurvedīya taittirīya āraṇyakē prathamah praśnah
samāptaḥ* ||